

Mfv.II.10.688/2012/4.szám

A Kúria a dr. Lukács Imre ügyvéd (Keskeny és Társa Ügyvédi Iroda) által képviselt felperesnek - a dr. Molnár Piroska ügyvéd (dr. Oláh és dr. Horváth Ügyvédi Irodája) által képviselt alperes ellen felmentés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a Veszprémi Munkaügyi Bíróságon 4.M.317/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Veszprémi Törvényszék 3.Mf.20.720/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Veszprémi Törvényszék 3.Mf.20.720/2012/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a Veszprémi Munkaügyi Bíróság 4.M.317/2011/16. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000,- Ft (Ötvenezer forint) és 13.500,- Ft (Tizenháromezer-ötszáz forint) áfa együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint az alperes 2011. július 1-jén a ... Szakképző Iskola és Kollégium, valamint a ... Szakközépiskola és Kollégium jogutódjaként alakult meg. ... Város Önkormányzata Képviselő-testületének ... önkormányzati rendelete módosította a 2011. évi költségvetést és meghatározta az önkormányzat bevételi, valamint kiadási összegét. A mellékletben meghatározta az egyes intézmények költségvetési összegét, valamint a 2011. évi létszám-előirányzat változását is. Rendeletében rögzítette, hogy az alperesi intézményben a racionalizálás, illetve átszervezés következtében megszűnik 3 fő szakmai és 1 fő üzemeltetéshez kapcsolódó létszám-előirányzat, valamint a csökkenő gyermeklétszám miatt 4 szakmai létszám-előirányzat, illetve hogy az öregségi nyugállományba vonuló 11 fő álláshelyét nem kívánják betölteni.

Az alperes 2011. július 1-jén kelt levelében tájékoztatta a felperest a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 30/A., illetve 30/B. §-ában rögzített lehetőségek feltételeiről, azokkal azonban a felperes nem élt.

Az alperes 2011. július 12-én kelt intézkedésével 6 hónap felmentési idő alkalmazásával 2012. január 31-ével megszüntette a felperes közalkalmazotti jogviszonyát. Indokolása szerint ... Város Önkormányzat Képviselő-testülete ... önkormányzati rendeletében az ... Szakképző Iskola és Kollégium intézménynél létszámcsökkentést rendelt el. A felperes közalkalmazotti jogviszonyának további fenntartására nem látott lehetőséget, ezért az álláshelyének megszüntetéséről döntött.

A felperes a határozatot sérelmezve keresetet nyújtott be a munkaügyi bíróságon. Álláspontja szerint a felmentés indoka nem világos és okszerű, abból nem tűnt ki, hogy miért nincs a továbbiakban a munkáltatónak szüksége munkájára. Kifogásolta, hogy a munkáltatói intézkedés időpontjában nem állt rendelkezésre tantárgyfelosztás, továbbá az elbocsátani kívánt munkavállalók körének meghatározásakor nem objektív szempontok szerint járt el a munkáltató, illetve számára a részmunkaidős foglalkoztatáshoz szükséges óraszámot biztosítani lehetett volna. Kifogásolta az intézkedés gazdaságosságát és célszerűségét, illetve arra hivatkozott, hogy a munkáltató rendeltetésellenesen gyakorolta a felmentés jogát, illetve jogsértő módon felmentési ideje alatt új közalkalmazottal létesített jogviszonyt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte intézkedése jogszerűségére figyelemmel.

A Veszprémi Munkaügyi Bíróság 4.M.317/2011/16. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy az alperesi intézményvezető köteles volt a képviselő-testület döntését végrehajtani. A felmentés indoka valós és okszerű volt, meghozatala időpontjában rendelkezésre állt a pedagógia program, a tantárgyfelosztás, továbbá ismert volt a tanulói létszám is. A bíróság nem vizsgálhatta az intézkedés gazdaságosságát, célszerűségét, illetve azt sem, hogy miért a felperes jogviszonyát szüntette meg a munkáltató. Ugyancsak nem találta megállapíthatónak azt, hogy az alperes rendeltetésellenesen élt a felmentés jogával.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Veszprémi Törvényszék 3.Mf.20.720/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, s megállapította, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyát megszüntető 18-3/2011. számú alperesi „rendes felmentés” jogellenes. Kötelezte az alperest 1.230.000,- Ft átalány-kártérítés és 101.600,- Ft perköltség megfizetésére. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a felmentés időpontjában 11 szakmai álláshely betöltetlen volt, s az üres álláshelyek megtartása mellett nem tekinthető okszerűnek az intézkedés. Amennyiben a munkáltató betöltetlen státuszokat fenntartva mond fel a munkavállalónak és az üres álláshelyek egy részére új

munkavállalót alkalmaz, nem létszámcsökkentés történik, hanem lényegében minőségi csere, amelynek célja az intézményi feladatok megfelelő szakos ellátottsággal való biztosítása. Mivel ilyen indok a felmentésben nem szerepelt, nem találta megállapíthatónak azt, hogy a létszámcsökkentésből okszerűen következik a felperes jogviszonyának a megszüntetése.

Megállapította, hogy a munkáltató a megváltozott tanulói létszámhoz igazodó átszervezést hajtott végre, ebben az esetben azonban nem elegendő a felmentés indokaként a létszámcsökkentés megjelölése, az alperesnek a belső átszervezésre, a feladatok átcsoportosításának a szükségességére is hivatkoznia kellett volna és indokolásában ki kellett volna térnie arra, hogy a felperes esetében a létszámleépítés ezen ok figyelembevételével miként valósult meg. Helytállónak találta az elsőfokú bíróság döntését a vonatkozásban, hogy rendeltetésellenes joggyakorlás nem történt, azt a felperes nem bizonyította.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását, s a felperes költségekben való marasztalását kérte. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság egyik eseti döntésére, amelynek indokolása szerint az, hogy elsősorban az üres álláshelyeket, illetve nyugdíjas közalkalmazottak jogviszonyát szüntesse meg a munkáltató, csupán ajánlásként volt megfogalmazva, azt kötelezően nem írta elő a fenntartó. Erre tekintettel a perbeli esetben sem volt kötelező a létszámcsökkentés során az üres álláshelyek megszüntetése. A másodfokú bíróság kellő alap nélkül negligálta azt a jogát, hogy az engedélyezett kereten belül olyan létszámgazdálkodást folytasson, ami az intézmény oktatási, nevelési feladatainak végrehajtásához szükséges. Figyelmen kívül hagyta azt a tényt is, hogy a jogutód intézményben a fizika szakos tanárok száma meghaladta a közöttük felosztható fizikaórák számát, a középiskolába beiratkozó gyermekek száma viszont csökkent. Mind fizikából, mind matematikából az ellátandó oktatási feladat mennyisége szűkült, ennek következményeként a jogutód intézményben a korábbiakhoz képest több lett a felperessel azonos szakképzettségű tanár és közöttük a korábbiakhoz képest kevesebb lett a szakképzettségüknek megfelelő felosztható óraszám. Erről a felperes a felmentését megelőző tájékoztatásból is tudomást szerzett. Kifogásolta, hogy nem volt figyelemmel a másodfokú bíróság a fenntartói döntésre sem, amely maga jelölte meg a létszámcsökkentés okaként az átszervezést, a költségvetés csökkenését és a gyermeklétszám csökkentését, továbbá azt, hogy a betöltött álláshelyeken ténylegesen foglalkoztatottak jogviszonyában 8 fő létszámcsökkentést irányzott elő. Mindemellett tévesnek találta a másodfokú bíróság azon álláspontját, hogy a felmentésbe a feladat-átszervezés mellett belső átszervezésre, feladatok átcsoportosításának szükségességére is hivatkozni kellett

volna.

Ugyancsak elfogadhatatlannak ítélte a másodfokú bíróságnak a minőségi csere tekintetében kifejtett álláspontját és következtetését is, amelyet egyetlen peradat sem támasztott alá. Fenntartotta, hogy kötelezettsége volt a fenntartói döntés végrehajtása és joga, hogy az engedélyezett kereteken belül létszámcsökkentés elrendelése esetén is olyan létszámgazdálkodást folytasson, amely az adott intézmény feladatainak ellátását lehetővé és célszerűvé teszi.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes költségekben való marasztalását kérte, tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság jogszerű döntést hozott.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint alapos.

A Kjt. 30. § (1) bekezdés b) pontja szerint a felmentés indoka lehet az, ha a képviselő-testület döntése alapján a munkáltatónál létszámcsökkentést, illetve átszervezést kell végrehajtani és emiatt a közalkalmazott további foglalkoztatására nincs lehetőség.

A perbeli esetben ... Város Önkormányzat Képviselő-testülete az alperesi intézménynél létszámcsökkentést rendelt el, amely 20 álláshelyet érintett. Az alperes ezen intézkedés alapján létszámleépítésre hivatkozva szüntette meg a felperes közalkalmazotti jogviszonyát, így a felmentés indoka valós volt, az pedig nem volt vitatott, hogy a munkáltató világos, összefoglaló indokát adta a jogviszony megszüntetésének.

Kellő alap nélkül hivatkozott a másodfokú bíróság arra, hogy az alperesnek a felmentés indokolásában a létszámleépítés mellett átszervezésre is hivatkoznia kellett volna ahhoz, hogy intézkedése jogszerű legyen.

Az átszervezés és a létszámcsökkentés szorosan összefüggő, általában egymást feltételező munkáltatói intézkedés.

Helytállóan hivatkozott ezért az alperes felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a létszámcsökkentést elrendelő fenntartói döntés indoka az átszervezés, a költségvetés csökkentése, a gyermeklétszám és ezzel összefüggésben az óraszám csökkenése volt, melyet a munkáltatónak kötelezően végre kellett hajtania. A létszámcsökkentés ezen okáról a felmentést megelőzően a Kjt. 30/A, illetve 30/B. §-a alapján történt tájékoztatás alapján a

felperesnek is tudomása volt.

Önmagában nem teszi jogellenessé a felmentést az a körülmény, hogy a létszámcsökkentést nem az üres álláshelyek, hanem a fennálló jogviszonyok megszüntetésével hajtja végre a munkáltató.

Az intézmény feladata a szakszerű, jogszerű működtetés megszervezése és az engedélyezett létszámkereten belül olyan létszámgazdálkodás folytatása, amely az adott intézmény feladatainak ellátását lehetővé, célszerűvé teszi. A közoktatási intézményeknél a tantárgyfelosztás és a szaktantárgyak ellátása függvényében vizsgálendő és értelmezhető a létszámcsökkentéssel indokolt felmentés jogszerűsége. Ennek során annyi és olyan szakképzettségű pedagógust kell alkalmazni, ahány a feladat ellátásához ténylegesen szükséges, az pedig a munkáltató döntési jogkörébe tartozik, hogy ennek során megszünteti azon pedagógusok jogviszonyát, akiket kinevezése szerinti feladattal nem tud ellátni.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság kellő alap nélkül állapította meg azt, hogy az alperes felmentése nem volt jogszerű, így a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogszabálysértő másodfokú határozatot hatályon kívül helyezte és a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a másodfokú perköltséget, illetőleg a felülvizsgálati eljárási költséget, míg az eljárási illetéket a felperes számára biztosított munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. június 12.

dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő